

Ilmaisukoulu Valo ry
Malmin kauppatie 8
00700 Helsinki
www.ilmaisukouluvalo.fi
info@ilmaisukouluvalo.fi

ILMAISUKOULU VALON TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2026–2029

Hyväksyjä: Ilmaisukoulu Valo ry:n hallitus

Voimassa: 1.8.2026–31.7.2029

Vastuuhenkilöt: toiminnanjohtaja ja rehtori

1. Johdanto

Ilmaisukoulu Valon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että jokainen oppilas, opiskelija, huoltaja, työntekijä, harjoittelija, vapaaehtoinen ja yhteistyökumppani kohdataan oppilaitoksessa yhdenvertaisesti, oikeudenmukaisesti ja kunnioittavasti.

Suunnitelma ohjaa koko oppilaitoksen toimintaa ja toimii käytännön työkaluna yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi sekä syrjinnän, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemisessä. Tavoitteena on luoda turvallinen oppimisympäristö, jossa jokainen voi osallistua opetukseen omana itsenään ilman pelkoa syrjinnästä tai epäasiallisesta kohtelusta.

Ilmaisukoulu Valo pitää taidetta keinona vahvistaa osallisuutta, empatiaa ja yhteisöllisyyttä. Ilmaisutaiteen opetuksessa kohdataan erilaisia ihmisiä, näkökulmia ja elämäntilanteita. Tämän vuoksi yhdenvertaisuuden toteutuminen ei ole vain lainsäädännöllinen velvollisuus, vaan olennainen osa pedagogiikkaa ja oppilaitoksen toimintakulttuuria.

Suunnitelma perustuu seuraavaan lainsäädäntöön:

- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986)
- Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998)
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus
- YK:n vammaissopimus

- Opetushallituksen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Suunnitelma on voimassa vuosina 2026–2029, mutta sen toteutumista arvioidaan vuosittain. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään myös kesken voimassaolokauden, mikäli toiminnassa tapahtuu olennaisia muutoksia tai seuranta osoittaa siihen tarvetta.

2. Oppilaitoksen kuvaus

Ilmaisukoulu Valo on teatteritaiteen perusopetusta antava oppilaitos, jonka tavoitteena on tarjota laadukasta, saavutettavaa ja pedagogisesti korkeatasoista teatteriopetusta kaikenikäisille. Oppilaitos antaa myös opetusta teatteritaiteesta taiteen perusopetuksen ulkopuolella varhaiskasvatuksessa ja aikuisopetuksessa.

Oppilaitoksessa opiskelee vuosittain noin 350 oppilasta. Opetusta järjestetään 5-vuotiaista aikuisiin, ja opetus rakentuu ikä- ja taitotasolle soveltuvista ryhmistä.

Opetuskieliä ovat:

- suomi
- ruotsi
- englanti
- ukraina
- venäjä

Monikielisyys nähdään oppilaitoksessa voimavarana, joka rikastuttaa opetusta sekä vahvistaa kulttuurien välistä ymmärrystä.

Ilmaisukoulu Valossa opiskelee hyvin erilaisista taustoista tulevia oppilaita. Oppilaiden joukossa voi olla eri kulttuureista tulevia lapsia, nuoria ja aikuisia, erilaisia oppijoita, neurokirjon henkilöitä, toimintarajoitteisia henkilöitä sekä eri sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvia oppilaita.

Oppilaitoksen tavoitteena on, että jokainen voi osallistua opetukseen omista lähtökohdistaan käsin.

Oppilaitoksen toiminta perustuu turvalliseen ryhmäytymiseen, pitkäjänteiseen oppimiseen sekä luovaan työskentelyyn. Teatterin opetuksessa korostuvat yhteistyö, vuorovaikutus,

esiintyminen, kehollinen ilmaisu sekä yhteisöllisyys. Tämän vuoksi yhdenvertaisuuden ja turvallisen ilmapiirin merkitys on erityisen suuri.

3. Arvot ja tavoitteet

Ilmaisukoulu Valon toiminta perustuu jokaisen ihmisen ihmisarvon kunnioittamiseen.

Jokaisella oppilaalla on oikeus tulla kohdatuksi omana itsenään riippumatta esimerkiksi

- iästä
- sukupuolesta
- sukupuoli-identiteetistä
- sukupuolen ilmaisusta
- kielestä
- kulttuuritaustasta
- alkuperästä
- uskonnosta tai vakaumuksesta
- toimintakyvystä
- terveydentilasta
- seksuaalisesta suuntautumisesta
- perhemuodosta
- sosioekonomisesta taustasta.

Oppilaitoksessa uskotaan, että taide kuuluu kaikille.

Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle yhdenvertainen osallistuminen. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi opetuksen mukauttamista, vaihtoehtoisia työskentelytapoja tai yksilöllisiä tukitoimia.

Ilmaisukoulu Valon toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

Turvallisuus

Jokaisella on oikeus fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvalliseen oppimisympäristöön.

Yhdenvertaisuus

Kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua opetukseen ja kehittää osaamistaan.

Osallisuus

Jokaisella oppilaalla on oikeus tulla kuulluksi sekä vaikuttaa omaan oppimiseensa ja oppilaitoksen kehittämiseen.

Moninaisuus

Erilaisuus nähdään voimavarana, joka rikastuttaa oppimista, taidetta ja yhteisöä.

Luovuus

Taiteellinen ilmaisu kuuluu kaikille eikä sitä rajata sukupuolen, taustan tai muiden henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella.

4. Nykytilan arvio

Tämä on Ilmaisukoulu Valon ensimmäinen oma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Kevään 2026 aikana oppilaitoksessa sovellettiin Ilmaisukoulu Tuikkeen vastaavaa suunnitelmaa. Tämä suunnitelma ottaa huomioon Ilmaisukoulu Valon oman toiminnan, oppilasrakenteen sekä toimintaympäristön.

Oppilaitoksen alustavan itsearvioinnin perusteella yhdenvertaisuus toteutuu pääosin hyvin. Oppilaitoksen toiminta perustuu avoimuuteen, matalaan osallistumiskynnykseen sekä oppilaiden yksilölliseen kohtaamiseen.

Oppilasvalinnat

Hakijoita kohdellaan tasapuolisesti eikä valintaan vaikuta sukupuoli, kieli, alkuperä, toimintakyky tai muu henkilöön liittyvä ominaisuus. Ilmaisukoulu ei järjestä valintakokeita vaan oppilaaksi hyväksytään kaikki jotka täyttävät kyseisen kurssin kokemusvaatimukset sekä sitoutuvat Ilmaisukoulun toimintaperiaatteisiin ja kaupan ehtoihin.

Opetuksen järjestäminen

Opetuksessa huomioidaan eri-ikäiset oppijat sekä erilaiset oppimistyylit. Harjoitteita voidaan tarvittaessa muokata vastaamaan oppilaan toimintakykyä, terveydentilaa tai oppimisen tarpeita.

Saavutettavuus

Oppilaitoksen omiin opetustiloihin on esteetön kulku. Tällä hetkellä käytössä ei kuitenkaan ole esteetöntä WC-tilaa eikä induktiosilmukkaa. Oppilaitos pyrkii huomioimaan nämä puutteet tulevissa tilaratkaisuissa ja järjestämään tarvittaessa yksilöllisiä ratkaisuja.

Muiden tilojen osalta, oppilaitos pyrkii toimimaan esteettömissä tiloissa.

Pedagogisessa saavutettavuudessa hyödynnetään selkeää viestintää, moniaistisia työskentelytapoja, toiminnallista oppimista sekä tarvittaessa yksilöllisiä mukautuksia.

Monikielisyys

Oppilaitoksessa opetetaan useilla kielillä, mikä lisää saavutettavuutta ja mahdollistaa osallistumisen myös niille oppilaille, joiden suomen kielen taito on vasta kehittymässä.

Kehittämistarpeet

Nykytilan arvioinnin perusteella vuosien 2026–2029 keskeisiksi kehittämiskohteiksi on tunnistettu:

- esteettömyyden kehittäminen erityisesti saniteettitilojen osalta
- henkilöstön osaamisen vahvistaminen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymyksissä
- oppilaiden ja huoltajien osallistamisen lisääminen vuosittaisten kyselyiden avulla
- yhdenvertaisuusnäkökulman systemaattinen huomioiminen opetuksen suunnittelussa
- oppimateriaalien säännöllinen arviointi moninaisuuden näkökulmasta
- yhdenvertaisuustyön vuosittaisen seurannan vakiinnuttaminen osaksi oppilaitoksen toimintaa.

5. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tavoitteet vuosille 2026–2029

Ilmaisukoulu Valon tavoitteena on rakentaa oppimisympäristö, jossa jokainen voi osallistua opetukseen turvallisesti, tulla kohdatuksi omana itsenään ja kehittää osaamistaan yhdenvertaisista lähtökohdista.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö nähdään jatkuvana osana oppilaitoksen toimintakulttuurin kehittämistä. Tavoitteena ei ole pelkästään ehkäistä syrjintää, vaan aktiivisesti edistää osallisuutta, saavutettavuutta ja moninaisuuden arvostamista.

Tavoite 1: Turvallinen oppimisympäristö

Kaikilla oppilailla on oikeus fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvalliseen oppimisympäristöön.

Turvallisuus tarkoittaa muun muassa sitä, että:

- ketään ei kiusata tai syrjitä
- kaikki voivat ilmaista itseään ilman pelkoa nolatuksi tulemisesta
- opetuksessa kunnioitetaan henkilökohtaisia rajoja
- jokainen kokee kuuluvansa ryhmään.

Tavoite 2: Yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet

Oppilaitos pyrkii poistamaan osallistumisen esteitä.

Tätä toteutetaan esimerkiksi

- mukauttamalla harjoitteita
- huomioimalla erilaiset oppimistyylit
- tarjoamalla tarvittaessa vaihtoehtoisia työskentelytapoja
- huomioimalla kielitausta
- tekemällä opetuksesta mahdollisimman saavutettavaa.

Tavoite 3: Moninaisuuden näkyminen opetuksessa

Opetuksessa pyritään siihen, että erilaiset ihmiset, kulttuurit, kielet, perhemuodot ja identiteetit näkyvät luontevana osana opetusta.

Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden ymmärrystä siitä, että erilaisuus on yhteisön voimavara.

Tavoite 4: Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Henkilöstö ylläpitää ja kehittää osaamistaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymyksissä.

Tarvittaessa henkilöstölle järjestetään koulutusta esimerkiksi

- saavutettavuudesta
- neurokirjon oppilaiden kohtaamisesta
- sukupuolen moninaisuudesta
- kulttuurisensitiivisestä opetuksesta
- turvallisemman tilan periaatteista.

Tavoite 5: Toiminnan jatkuva arviointi

Yhdenvertaisuuden toteutumista arvioidaan vuosittain oppilas-, huoltaja- ja henkilöstökyselyiden avulla.

Saatua palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

6. Oppilasvalinnat ja opetukseen hakeutuminen

Ilmaisukoulu Valoon ovat tervetulleita kaikki teatteriharrastuksesta kiinnostuneet.

Hakijoita kohdellaan tasapuolisesti riippumatta heidän:

- sukupuolestaan
- sukupuoli-identiteetistään
- iästään
- kielestään
- etnisestä taustastaan
- uskonnostaan
- toimintakyvystään
- terveydentilastaan
- seksuaalisesta suuntautumisestaan
- sosioekonomisesta taustastaan
- muusta henkilökohtaisesta ominaisuudestaan.

Tarvittaessa hakijalle voidaan antaa lisätietoa useammalla kielellä tai muulla hänen tarvitsemallaan tavalla.

Mikäli opetukseen osallistuminen edellyttää erityisiä tukitoimia tai mukautuksia, niitä suunnitellaan yhdessä oppilaan ja tarvittaessa huoltajan kanssa jo ennen opetuksen alkua.

7. Opetuksen järjestäminen ja pedagoginen yhdenvertaisuus

Ilmaisukoulu Valon opetuksen lähtökohtana on, että jokainen oppilas voi oppia omista lähtökohdistaan.

Teatterissa oppiminen tapahtuu monin eri tavoin. Oppilaat voivat ilmaista itseään puheen, liikkeen, draaman, improvisaation, äänen, kirjoittamisen, kuvien tai muiden taiteellisten menetelmien avulla.

Opettaja huomioi opetuksen suunnittelussa oppilaiden:

- iän
- kehitysvaiheen
- toimintakyvyn
- oppimistyylin
- kielitaustan
- mahdolliset tuen tarpeet.

Opetuksessa pyritään käyttämään monipuolisia menetelmiä siten, että jokainen oppilas voi osallistua omien vahvuuksiensa kautta.

Tarvittaessa opetusta voidaan mukauttaa esimerkiksi:

- yksinkertaistamalla ohjeita
- käyttämällä kuvia tai mallisuorituksia
- antamalla enemmän aikaa
- tarjoamalla vaihtoehtoisia harjoitteita
- muuttamalla ryhmäjakoja
- mahdollistamalla tauot.

Mukautukset eivät vaikuta oppilaan asemaan ryhmässä eivätkä vähennä hänen mahdollisuuksiaan osallistua opetukseen.

8. Oppimisen arviointi

Oppimisen arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan oppimista, motivaatiota ja taiteellista kasvua.

Arviointi perustuu opetussuunnitelman tavoitteisiin eikä oppilaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Arvioinnissa ei saa vaikuttaa esimerkiksi:

- sukupuoli

- kieli
- etninen tausta
- toimintakyky
- persoonallisuus
- esiintymisrohkeus
- uskonto
- seksuaalinen suuntautuminen.

Opettaja antaa palautetta rakentavasti ja kannustavasti.

Palautteessa huomioidaan:

- oppilaan oma kehitys
- työskentelyprosessi
- yrittäminen
- yhteistyötaidot
- luovuus.

Arvioinnissa vältetään oppilaiden keskinäistä vertailua.

9. Sukupuolten tasa-arvo opetuksessa

Ilmaisukoulu Valo edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan.

Opetuksessa vältetään sukupuolistereotypioita sekä oletuksia siitä, millaisia rooleja, kiinnostuksen kohteita tai ilmaisutapoja eri sukupuolilla olisi.

Oppilaita rohkaistaan kokeilemaan monipuolisesti erilaisia rooleja, ilmaisukeinoja ja taiteellisia tehtäviä sukupuolesta riippumatta.

Oppilaita ei lähtökohtaisesti jaeta ryhmiin sukupuolen perusteella.

Tarvittaessa opettaja tarkastelee omaa toimintaansa esimerkiksi seuraavista näkökulmista:

- jakautuvatko puheenvuorot tasapuolisesti
- saavatko kaikki yhtä paljon palautetta
- kohdistuvatko odotukset eri tavoin eri sukupuoliin
- kohdellaanko kaikkia yhdenvertaisesti.

10. Sukupuolen moninaisuus ja seksuaalinen suuntautuminen

Ilmaisukoulu Valo kunnioittaa jokaisen oikeutta omaan sukupuoli-identiteettiinsä ja sukupuolen ilmaisuunsa.

Oppilaitoksessa hyväksytään, että sukupuoli on monimuotoinen eikä rajoitu kahteen vaihtoehtoon.

Henkilöstö käyttää oppilaan toivomaa nimeä ja puhuttelutapaa aina, kun se on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, ottaen huomioon alaikäisten kohdalla myös lainsäädännön ja yhteistyön huoltajien kanssa.

Opetuksessa vältetään tarpeettomia sukupuoli oletuksia.

Esimerkiksi voidaan käyttää ilmaisuja kuten:

- oppilaat
- ryhmä
- osallistujat
- ystävä
- kumppani

sen sijaan, että oletetaan sukupuolta tai perhemuotoa.

Oppilaitoksessa ei hyväksytä:

- homottelua
- transfobisia kommentteja
- sukupuoleen perustuvaa vähättelyä
- seksuaalista häirintää
- sukupuolen ilmaisuun kohdistuvaa pilkkaamista.

Kaikkiin tällaisiin tilanteisiin puututaan viipymättä.

Tavoitteena on, että jokainen oppilas voi osallistua opetukseen turvallisesti riippumatta sukupuolestaan tai seksuaalisesta suuntautumisestaan.

11. Kulttuurinen, kielellinen ja katsomuksellinen yhdenvertaisuus

Ilmaisukoulu Valossa jokaisella on oikeus tulla kohdatuksi omasta kulttuurisesta, kielellisestä tai katsomuksellisesta taustastaan riippumatta yhdenvertaisena yhteisön jäsenenä.

Oppilaitos pitää moninaisuutta voimavarana, joka rikastuttaa oppimista, taiteellista työskentelyä ja yhteisön toimintaa. Eri kielet, kulttuurit ja maailmankatsomukset tuovat opetukseen uusia näkökulmia, vahvistavat vuorovaikutustaitoja ja lisäävät ymmärrystä erilaisista tavoista nähdä maailmaa.

Ilmaisukoulu Valossa opetusta järjestetään suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, ukrainaksi ja venäjäksi. Monikielisyys mahdollistaa osallistumisen myös silloin, kun suomen tai ruotsin kielen taito on vasta kehittymässä.

Opetuksen käytännöt

Opettajat huomioivat opetuksessa erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat esimerkiksi:

- käyttämällä selkeää ja ymmärrettävää kieltä
- havainnollistamalla ohjeita näyttämällä mallia
- hyödyntämällä kuvia, liikettä ja toiminnallisia menetelmiä
- varmistamalla, että oppilas ymmärtää harjoituksen tavoitteen
- antamalla tarvittaessa lisäohjeita yksilöllisesti.

Teatteri tarjoaa mahdollisuuden ilmaista itseään myös silloin, kun yhteinen puhuttu kieli on rajallinen. Kehollinen ilmaisu, improvisaatio, musiikki ja visuaaliset elementit tukevat osallistumista.

Uskonto ja vakaumus

Oppilaitoksessa kunnioitetaan kaikkien uskontoja, vakaumuksia ja katsomuksia.

Henkilöstö ei oleta oppilaan uskontoa tai maailmankatsomusta eikä pyri vaikuttamaan siihen.

Tarvittaessa huomioidaan esimerkiksi:

- uskonnolliset juhlapäivät
- pukeutumiseen liittyvät vakaumukset
- ruokavalioon liittyvät erityistarpeet oppilaitoksen tapahtumissa

- mahdollisuus vetäytyä tilanteista, jotka ovat ristiriidassa vakaumuksen kanssa, mikäli se voidaan järjestää opetuksen tavoitteita vaarantamatta.

Erilaisista kulttuureista ja katsomuksista keskustellaan avoimesti, kunnioittavasti ja oppimista edistävällä tavalla.

12. Saavutettavuus, esteettömyys ja kohtuulliset mukautukset

Ilmaisukoulu Valo sitoutuu kehittämään toimintaansa niin, että mahdollisimman moni voi osallistua opetukseen omista lähtökohdistaan riippumatta.

Saavutettavuus tarkoittaa fyysisten tilojen lisäksi myös opetuksen, viestinnän, vuorovaikutuksen ja oppimisen saavutettavuutta.

Fyysinen esteettömyys

Oppilaitoksen opetustiloihin on esteetön pääsy.

Tällä hetkellä opetustiloissa ei kuitenkaan ole:

- esteetöntä WC-tilaa
- induktiosilmukkaa.

Tilojen esteettömyyttä arvioidaan säännöllisesti, ja puutteita pyritään korjaamaan aina, kun se on mahdollista.

Pedagoginen saavutettavuus

Opettajat huomioivat erilaiset oppijat esimerkiksi:

- käyttämällä moniaistisia opetusmenetelmiä
- antamalla ohjeita sekä suullisesti että havainnollistamalla
- jakamalla pitkät tehtävät pienempiin osiin
- mahdollistamalla vaihtoehtoiset työskentelytavat
- antamalla lisää aikaa tarvittaessa.

Psyykinen saavutettavuus

Oppimisympäristön tulee olla turvallinen myös psykologisesti.

Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että:

- virheiden tekeminen on sallittua
- jokaisella on oikeus kieltäytyä harjoitteesta perustellusta syystä
- ketään ei nolata tai painosteta
- oppilaita rohkaistaan omassa tahdissaan.

Sosiaalinen saavutettavuus

Jokaisella oppilaalla tulee olla mahdollisuus kuulua ryhmään.

Opettaja seuraa aktiivisesti ryhmän vuorovaikutusta ja puuttuu tilanteisiin, joissa joku jää toistuvasti ulkopuolelle.

Kohtuulliset mukautukset

Oppilaalle voidaan järjestää yksilöllisiä mukautuksia esimerkiksi:

- vaihtoehtoiset harjoitteet
- lisäämää
- tauot
- ennakkomateriaalit
- rauhallinen työskentelytila
- parityöskentelyn muuttaminen
- mahdollisuus seurata harjoitusta ennen osallistumista
- apuvälineiden käyttö.

Mukautukset suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja tarvittaessa huoltajan kanssa.

13. Teatteriopetuksen erityiskysymykset

Teatterin opetus sisältää tilanteita, joissa käsitellään tunteita, kehollisuutta, vuorovaikutusta ja esiintymistä. Tämän vuoksi turvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Keholliset harjoitteet

Fyysistä kontaktia sisältävissä harjoitteissa:

- pyydetään aina suostumus
- kerrotaan harjoituksen tarkoitus etukäteen
- tarjotaan vaihtoehtoinen harjoitus tarvittaessa
- kunnioitetaan oppilaan henkilökohtaisia rajoja.

Oppilaan ei tarvitse perustella haluaan olla osallistumatta kosketusta sisältävään harjoitteeseen.

Improvisaatio

Improvisaatiotehtävissä vältetään aiheita, jotka voivat tarpeettomasti nolata tai loukata oppilasta.

Opettaja huolehtii siitä, ettei improvisaatio johda kiusaamiseen tai syrjivien stereotyyppien vahvistamiseen.

Roolityöskentely

Oppilasta ei velvoiteta esittämään roolia, joka on hänen näkökulmastaan kohtuuton tai turvallisuuden tunnetta vaarantava.

Roolien jakamisessa huomioidaan pedagogiset tavoitteet eikä oppilaita rajata esimerkiksi sukupuolen perusteella.

Esiintyminen

- Jokaisella oppilaalla on oikeus turvalliseen esiintymiskokemukseen.
- Palautteen tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.
- Epäonnistumisia käsitellään oppimisen näkökulmasta.

Puvustus ja maskeeraus

Puvustuksessa ja maskeerauksessa kunnioitetaan oppilaan henkilökohtaisia rajoja, kulttuuritaustaa sekä uskonnollisia vakaumuksia.

Oppilasta ei painosteta pukeutumaan tavalla, jonka hän kokee loukkaavaksi tai epämukavaksi.

14. Kiusaamisen, syrjinnän ja häirinnän ehkäisy sekä toimintamalli

Ilmaisukoulu Valossa ei hyväksytä kiusaamista, syrjintää, rasismia, seksuaalista häirintää eikä muuta epäasiallista kohtelua.

Kaikilla yhteisön jäsenillä on velvollisuus puuttua havaitsemiinsa epäkohtiin.

Kiusaamisella tarkoitetaan esimerkiksi

- toistuvaa ulkopuolelle jättämistä
- nimittelyä
- pilkkaamista
- uhkailua
- nöyryyttämistä
- verkkokiusaamista.

Häirintää voi olla esimerkiksi

- seksuaalisesti vihjailevat kommentit
- sukupuoleen kohdistuva vähättely
- rasistiset puheet
- homo- tai transfobiset kommentit
- epäasiallinen fyysinen koskettaminen
- loukkaava huumori.

Toimintamalli

1. Tilanne keskeytetään välittömästi.
2. Osapuolet kuullaan erikseen.
3. Tapahtumat kirjataan.
4. Toiminnanjohtajalle ja rehtorille ilmoitetaan.
5. Alaikäisten huoltajiin ollaan yhteydessä.
6. Sovitaan tarvittavista tukitoimista.
7. Tilannetta seurataan.
8. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Kaikki ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti.

15. Opettajien toimintaohjeet

Jokainen opettaja vastaa omalta osaltaan tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen oppimisympäristön rakentamisesta.

Opettaja:

- kohtelee kaikkia oppilaita tasapuolisesti
- käyttää kunnioittavaa ja osallistavaa kieltä
- huomioi erilaiset oppimistavat
- jakaa puheenvuoroja tasapuolisesti
- puuttuu syrjintään välittömästi
- ehkäisee ulkopuolelle jäämistä
- huolehtii turvallisesta ilmapiiristä
- huomioi kulttuurisen moninaisuuden
- kunnioittaa oppilaan identiteettiä
- kehittää omaa osaamistaan yhdenvertaisuuskysymyksissä.

Opettaja arvioi omaa toimintaansa säännöllisesti ja osallistuu oppilaitoksen yhteiseen kehittämistyöhön.

16. Turvallisemman tilan periaatteet

Ilmaisukoulu Valolla on käytössä turvallisemman tilan periaatteet. Periaatteista tiedotetaan kaikkia oppilaita, ja opetukseen osallistuminen edellyttää niihin sitoutumista.

- Kunnioitan toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa. Pyydän tilaa myös itsellesi tarvittaessa.
- Kohtelen muita, kuten haluaisin itseäni kohdeltavan.
- Arvostan jokaisen yksilöllisyyttä. En tee oletuksia seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, kulttuurista, kielestä, uskonnosta, arvoista, terveydentilasta tai toimintakyvystä. En väheksy muiden tapoja toimia, kun ne poikkeavat omista tavoistani.
- En halvenna tai nolaa toisia.
- Käsittelen arkoja aiheita kaikkia kunnioittavasti.
- Annan asiattomasta kohtelusta rakentavaa palautetta. Jos saan palautetta toiminnastani, kuuntelen palautteen antajaa, pyydän anteeksi ja muutan käytöstäni.

Ilmoitan rohkeasti kiusaamisesta, syrjinnästä, häirinnästä tai ei-hyväksyttävästä käytöksestä omalle opettajallani.

*Jos tahdon antaa palautetta opettajasta, voin ottaa yhteyttä rehtoriin:
anna.korolainencrevier@ilmaisukouluvalo.fi / 044 245 0378 tai Ilmaisukoulun
yhdenvertaisuusvastaavaan Riikka Herva, riikka.herva@ilmaisukouluvalo.fi / 044 010
5313*

17. Seuranta, arviointi ja vastuut

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö on jatkuvaa toimintaa, jonka toteutumista seurataan koko suunnitelmakauden ajan.

Vastuut

Suunnitelman toteuttamisesta vastaavat:

- toiminnanjohtaja
- rehtori

Yhdistyksen hallitus hyväksyy suunnitelman ja seuraa sen toteutumista.

Jokainen työntekijä vastaa omalta osaltaan suunnitelman käytännön toteuttamisesta.

Seuranta

Suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain seuraavin menetelmin:

- oppilaskysely
- huoltajakysely
- henkilöstön itsearviointi
- henkilöstöpalaverit
- häirintä- ja kiusaamistapausten seuranta
- kohtuullisten mukautusten toteutumisen arviointi.

Seurantaindikaattorit

Arvioinnissa voidaan käyttää esimerkiksi seuraavia mittareita:

Indikaattori**Tavoite**

Oppilaiden kokemus
turvallisuudesta

Vähintään 90 % kokee olonsa turvalliseksi

Huoltajien tyytyväisyys

Myönteinen palaute lisääntyy

Häirintäilmoitusten käsittely

100 % käsitellään toimintamallin mukaisesti

Oppilaiden osallisuuden kokemus

Paranee vuosittain

Mukautusten toteutuminen

Toteutetaan aina tarpeen mukaan

Henkilöstön kouluttautuminen

Käsitellään yhdenvertaisuutta vähintään kerran
lukuvuodessa

18. Päivittäminen

Suunnitelmaa tarkastellaan vuosittain henkilöstön kanssa. Oppilaiden ja huoltajien palaute huomioidaan kehittämisessä.

Suunnitelma päivitetään viimeistään keväällä 2029 tai aiemmin, mikäli lainsäädäntö tai oppilaitoksen toiminta muuttuu olennaisesti.